

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Planá nad Lužnicí, ČSLA 23, 391 11 Planá nad Lužnicí

Planá nad Lužnicí 14. 4. 2014

čj. UKZUZ 028452/2014

Zpráva č. 3 oblastního odboru PLANÁ NAD LUŽNICÍ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 31. 3. - 13. 4. 2014

1. Počasí

Začátek dubna byl neobvykle teplý a suchý, převažovalo polojasno s poměrně vysokými ranními teplotami (8-12 °C), přičemž odpolední teploty vystupovaly téměř k "letním" hodnotám kolem 20 °C. Přejídné ochlazení nastalo 9. dubna, kdy v noci z 8. na 9. dubna prudce klesly ranní teploty až na 4 až -2 °C a dostavily se slabé přeháňky. Úhrn srážek za poslední dva týdny naměřený meteorologickou stanicí v Měšicích u Tábora činí pouze 6 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Nedostatek srážek prohlubuje deficit vody v půdě a zároveň urychluje vývoj plodin. Rané odrůdy řepky ozimé začaly rozkvétat již počátkem dubna, obiloviny se posouvají do fáze sloupkování, což je o tři až čtyři týdny dříve než je obvyklé. Jařiny jsou většinou zaseté. Řepky jsou přihnojené dusíkem a insekticidně ošetřené proti stonkovým krytonoscům a blýskáčkům. Začíná setí kukuřic. Ozimé obiloviny jsou již většinou herbicidně ošetřené a začíná jejich fungicidní ochrana proti chorobám pat stébel a listovým chorobám. Rozkvetlé jsou třešně a švestky.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 22-31 BBCH)

Porosty pšenic se nacházejí v růstové fázi od druhé viditelné odnože do fáze 1. kolénka: první kolénko těsně nad povrchem půdy zjištělné, vzdálené od odnožovacího uzlu min. 1 cm.

V okrese Tábor (Želeč u Tábora, 3.4.) a Třebíč (Březník, 8.4.) byl pozorován první slabý výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis* f. sp. tritici)**.

Zjišťování výskytu **padlí pšenice** se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Ošetření proti padlí pšenice se provede u pozemků při 10% a vyšším napadení rostlin, obvykle v růstové fázi 25 - 32. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových

chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První výskyt **pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byl potvrzen v okrese České Budějovice (Dasný, 10.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem konidioforů a konidií **pyrenoforové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4., 5. a 6. list shora. Práh škodlivosti je 5 – 50 % listů s výskytem konidií.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Slabý výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byl zjištěn v okrese Jindřichův Hradec (Děbolín, 2.4., Deštná u Jidněchova Hradce, 9.4.), Pelhřimov (Bákovice, 3.4.), Tábor (Želeč u Tábora, 3.4., Řípec, 4.4., Soběslav, 7.4.). Infekce se nachází na nejstarších, fyziologicky odumírajících listech a zatím nepostupuje do horních listových pater.

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 a 37 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **stéblolamu pšenice (*Oculimacula yallundae*)** na listových pochvách byl zaznamenán v okrese Tábor (Kladruby, 3.4., Bechyňská Smoleč, 3.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

Slabý výskyt **lemované stébelné skvrnitosti pšenice (*Rhizoctonia cerealis*)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Bechyňská Smoleč, 3.4.).

Sledování a ochrana viz stéblolam pšenice.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby pšenice (*Giberella spp.*)** na bázi rostlin byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 4.4., Soběslav, 7.4.), Jindřichův Hradec (Deštná, 9.4.).

Sledování a ochrana viz stéblolam pšenice.

Slabý výskyt dospělců a požerků **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 1.4.), Tábor (Soběslav, 7.4., Želeč u Tábora, 3.4., Řípec, 4.4., Kladruby, 10.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev. Pozorování se provádí pomocí 100 smyků v porostu (na 10 míst 10 smyků).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

Hraboš polní (*Microtus arvalis*) slabý výskyt byl pozorován v okrese Písek (Lučkovice, 4.4.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

JEČMEN OZIMÝ (RF 29–32 BBCH)

Porosty ozimých ječmenů se pohybují od fáze deváté viditelné odnože, do fáze druhého kolénka, 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka.

Padlí ječmene (*Blumeria graminis*) slabý výskyt na listových čepelích a pochvách byl zaznamenán v okrese Tábor (Sudoměřice u Bechyně, 8.4.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží).

Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH.

Střední výskyt **síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na listech pozorován v okrese Strakonice (Mutěnice u Strakonic, 1.4.), Písek (Strážovice u Mirotic, 4.4.) a slabý výskyt v okresech Třebíč (Třebíč, 10.4., Moravské Budějovice, 31.3.), Tábor (Řípec, 4.4.), Prachatice (Prachatice, 10.4.) a Jindřichův Hradec (Pleše, 8.4.)

Zjišťování výskytu **síťovité skvrnitosti ječmene** se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (síťované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Střední výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na odnožích pozorován v okrese Strakonice (Mutěnice u Strakonic, 1.4.) a slabé výskyty v okrese Tábor (Dolní Hořice, 10.4., Řípec, 4.4.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu.

Zahájení ošetření proti spále ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, zpravidla od růstové fáze 37. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu

listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Střední výskyt **stéblolamu ječmene (*Oculimacula yellundae*)** na listech pozorován v okrese Písek (Strážovice u Mirotic, 4.4.), slabý výskyt pozorován v okrese Prachatice (Prachatice, 2.4.), Tábor (Dolní Hořice, 10.4.) a Strakonice (Mutěnice u Strakonic, 1.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Giberella spp.*)** na pochvách listů byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 4.4.) a Strakonice (Mutěnice u Strakonic, 1.4.).

Pozorování a ochrana viz stéblolam ječmene.

Podezření na **virovou zakrslost (*Wheat dwarf virus*) a virovou žlutou zakrslost (*Barley yellow dwarf virus*)** bylo pozorováno v okrese Jihlava (Nové Dvory, 7.4.). Byly odebrány vzorky k laboratornímu testování.

Slabý výskyt dospělců a požerků od **kohoutků (*Oulema spp.*)** byl zjištěn v okrese Strakonice (Mutěnice u Strakonic, 7.4.) a Třebíč (Třebíč, 10.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vylíhlých larev. Pozorování se provádí pomocí 100 smyků v porostu (na 10 míst 10 smyků).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

Hraboš polní (*Microtus arvalis*) slabé výskyty pozorovány v okrese Písek (Strážovice u Mirotic, 4.4.) a Strakonice (Mutěnice u Strakonic, 4.4.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá.

JEČMEN JARNÍ (01-14)

Porosty se nacházejí ve fázi od počátku bobtnání, do fáze čtvrtého listu.

Slabý výskyt **sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** pozorován v okrese Strakonice (Strakonice, 8.4.).

Pozorování a ochrana viz ječmen ozimý.

Slabý výskyt **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 8.4.). Požerky dospělců **kohoutků (*Oulema spp.*)** zaznamenány

v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 8.4., Kralice nad Oslavou, 8.4.), Jindřichův Hradec (Záhoří, 1.4.).

Sledování a ochrana viz kohoutci na pšenici.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 12)

Růstová fáze 2. listu se zálistkem a úponkem (či 2. úponkem).

První pozerky od dospělců **listopasů (Sitona spp.)** byly pozorovány v okrese Třebíč (Ocmanice, 7.4.).

Pozorování se provádí v době tvorby prvních pravých listů. Na 5 místech se prohlédne vždy 10 za sebou rostoucích rostlin a odhadne se průměrná ztráta listové plochy v důsledku žíru brouků. Ošetření se provede, pokud je průměrná ztráta listové plochy 10 – 20 % na 1 rostlinu. Přímá ochrana insekticidním postřikem ve fázi prvního až druhého listu (BBCH 11 – 12) se provádí v letech, kdy hrách pomalu vzchází a roste v důsledku sucha. Preventivní ochrana spočívá v časném setí.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (53-60 BBCH)

Porosty řepky jsou ve fázi, kdy květenství převyšuje horní listy do fáze první otevřené květy. První porosty vykvetly již na počátku dubna, což je o cca 3 týdny dříve, než je obvyklé.

V důsledku velmi rychlého růstu a vývoje došlo u řepky k **popraskání stonků**, které se již začíná hojit.

Slabé výskyty **plísně brukvovitých (Hyaloperonospora parasitica)** byly pozorovány v okrese Třebíč (Lipník u Hrotovic, 1.4., Březník, 8.4.).

Při průchodu porostem se v RF 15-26 na deseti místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny. Zaznamenaná se počet napadených rostlin. Práh škodlivosti je 5 až 25 % napadených rostlin. Preventivní ochrana spočívá v likvidaci sklizňových zbytků. Většina odrůd ozimé řepky vykazuje dobrou odolnost. Za příznivých růstových podmínek porosty infekci překonají. Přímá ochrana – byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fómovému černání stonku řepky, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

Nálet **blýskáčka řepkového (Meligethes aeneus)** byl zaznamenán téměř na všech pozorovacích bodech mezi 31.3.-4.4. se slabou intenzitou. Slabý výskyt byl hlášen z okresu Jihlava (Velký Beranov, 31.3., Henšov, 7.4.), Pelhřimov (Pelhřimov, 31.3., Vyklantice, 3.4., Radňov u Rynárce, 3.4.), Jindřichův Hradec (Studnice u Lodhérova, 31.3., Pleše, 1.4.), Tábor (Dolní Hořice, 1.4., Březnice u Bechyně, 1.4., Přehořov u Soběslavi, 1.4., Želeč u Tábora, 3.4., Řípec, 4.4.), Třebíč (Březník, 1.4., Lipník u Hrotovic, 1.4., Budišov, 7.4.), České Budějovice (Dasný, 1.4.), Strakonice (Střela, 1.4., Strakonice, 3.4., Litochovice u Volyně, 8.4.), Písek (Jarotice, 4.4.), Prachatice (Prachatice, 7.4.).

Hodnotí se vrcholová květenství 50 rostlin (na deseti místech vždy 5 sousedících rostlin) na obvodu porostu. Hodnocení letové aktivity a prvních náletů se provádí pomocí alespoň jedné žluté misky na porost (asi od konce února nebo počátku března), která je umístěna asi 5 m od okraje pole.

Cílená chemická ochrana by měla plynule navázat na jarní ošetření v období prvního výskytu zelených pupat. Často stačí ošetření pouze okrajů porostu. Práh škodlivosti v růstové fázi, kdy jsou pupata uzavřená, jsou 1 až 2 brouci na rostlinu.

V Mörického miskách byli zachyceni dospělci **dřepčíka olejového (Psylliodes chrysocephala)**, slabý výskyt v okrese Jihlava (Velký Beranov, 31.3.), Třebíč (Březník, 1.4., Lipník u Hrotovic, 1.4., Budišov, 7.4.). První larvy byly pozorovány v okrese Tábor (Řípec, 1.4., Přehořov u Soběslavi, 1.4.), Jindřichův Hradec (Studnice u Lodhérova, 8.4.).

Brouci jsou aktivní při teplotách nad 6 °C, optimální teplota pro nálet brouků se však pohybuje kolem 16 °C a výše. Poškození se projevuje vykousanými jamkami a okrouhlými, až 3 mm velkými otvory v čepelích listů mladých rostlin. Larvy vyžírají chodbičky v řapících listů. Někdy bývá vyžrán i vegetační vrchol. Listy odumírají. Nejvíce jsou ohroženy porosty v bezprostřední blízkosti ložského řepkoviště a porosty velmi časně seté a vzešlé. Hodnotí se počet ulovených brouků ve 2 žlutých Mörického miskách.

Chemická ochrana se obvykle provádí od konce září do poloviny října na základě zjištěného náletu dospělců do porostu. Musí být provedena před kladením vajíček.

Stonkoví krytonosci jsou v Mörického miskách pozorováni již jen slabě. Během minulého týdne došlo k jejich vykladení. První vajíčka byla zjištěna v okrese Třebíč (Březník, 8.4.). Slabý výskyt výskyt **krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi)** byl zjištěn v okrese Jihlava (Velký Beranov, 31.3.), Pelhřimov (Pelhřimov, 31.3.), Jindřichův Hradec (Studnice u Lodhérova, 31.3.), Tábor (Želeč u Tábora, 3.4., Březnice u Bechyně, 4.4., Řípec, 4.4., Dolní Hořice, 10.4.). Slabý výskyt výskyt **krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus quadridens)** byl zaznamenán v okrese Jihlava (Velký Beranov, 31.3.), Pelhřimov (Pelhřimov, 31.3.), Strakonice (Dražejov u Strakonice, 10.4.).

Zjišťování výskytu brouků v Mörického miskách se provádí 2 x týdně ve 2 miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu brouků. Mörického misky nebo žluté lepové desky se umístí na 2 protilehlé strany vybraného porostu, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörického misky se naplní do ¾ vodou. Aby se snížilo povrchové napětí vody, kápne se do každé misky saponátový přípravek a při jarních mrazících se přidá lžice kuchyňské soli, aby voda nezamrzala. Množství brouků se kontroluje tak, že se obsah misky přelije přes husté síto a brouci se po usušení určí a spočítají.

OŠETŘENÍ se provádí při překročení prahu škodlivosti, to je výskyt 3 ks brouků krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi) na 1 misku a 1 den, u krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus palidactylus) 5 ks na 1 misku a 1 den.

Slabý výskyt **hraboše polního (Microtus arvalis)** byl pozorován v okrese Třebíč (Lukov u Moravských Budějovic, 31.3., Lupník u Hrotovic, 1.4.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha, a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

OŠETŘENÍ se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

MÁK SETÝ (RF 22 BBCH)

Porosty máku jsou ve fázi 1. a 2. pravého listu.

Poškození porostu okusem **krytonosce kořenového (Stenocarus fuliginosus)** zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Klenov, 10.4.).

Pozorování dospělců probíhá od fáze 10 - 22 BBCH, pozorování larev probíhá v období stonkování (40 - 49 BBCH).

Ošetření porostů se provádí do fáze 4 - 5 listů v případě výskytu 3 - 4 brouků na 1 m řádku. Proti larvám na kořenech jsou chemické přípravky neúčinné.

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ (RF 25)

V porostech převažuje fáze prodlužovacího růstu lodyh případně listová růžice vytvořena.

Silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován v okrese České Budějovice (Štěpánovice u Českých Budějovic, 4.4., Kolný, 4.4., Hosín, 4.4., Neplachov, 3.4., Bošilec, 3.4., Dolní Bukovsko, 3.4., Čejkovice u Hluboké nad Vltavou, 2.4., Tuchonice, 3.4.), střední výskyt rovněž v okrese České Budějovice (Bohunice nad Vltavou, 3.4.) a slabý výskyt Jindřichův Hradec (Vícemil, 9.4., Záhoří, 1.4.) a České Budějovice (Dříteň, 3.4., Olešník, 3.4.) a Tábor (Katov u Budislavi, 9.4.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá.

VOJTĚŠKA (RF 25)

Prodlužovací růst lodyh příp. listová růžice vytvořena.

První výskyt dospělců a požerků **listopasů (*Sitona spp.*)** pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 1.4.).

Preventivní ochrana – včasně zakládání porostů s dostatečnou vzdáleností od starších porostů vojtěšky. Ošetření vzcházejícího porostu do fáze 1. až 2. trojlístku při napadení 10 a více brouků na 100 rostlin vojtěšky, za suchého teplého počasí při výskytu 5 a více brouků na 100 rostlin.

První výskyt dospělců **klopušky chlupaté (*Lugus rugulipennis*)** pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 8.4.).

První výskyt dospělců **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 8.4.).

Preventivní ochrana – v jarním období sledujeme početnost kyjatky na lodyhách vojtěšky, zdali nedojde v daném roce k její gradaci (optimální podmínky pro rozmnožování jsou 10-20 °C a relativní vlhkost vzduchu okolo 70 %), a následnou sečí oslabíme její populaci.

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Číměř nad Jihlavou, 1.4.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá

TRVALÝ TRAVNÍ POROST (RF 26)

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** pozorován v okrese Třebíč (Lipník u Hrotovic, 1.4.), slabý výskyt v okrese Třebíč (Pyšel, 10.4.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 32-56 BBCH)

Jabloně se pohybují od fáze, kdy letorosty dosáhly asi 20 % konečné velikosti, do fáze kdy se jednotlivé květy začínají od sebe oddělovat, ještě uzavřené (fáze zeleného poupěte).

Slabý výskyt **květopase jabloňového (*Anthonomus pomorum*)** pozorován v okrese Prachatice (Krtely, 9.4.).

Sledování výskytu a početnosti květopase se provádí sklepáváním dospělců z 30 plodných větví (2–3letých), vždy pouze 1 sklepnutí z 1 stromu (ve výsadbách na drátěnce se provádí jedno sklepnutí vždy v jedné řadě).

Ošetření se provede při překročení prahových hodnot: 1 brouka na 30 sklepnutí (=větví) při násadě 1–3 květních pupenů na větev, 5 brouků na 30 sklepnutí (=větví) při násadě 4–8 pupenů, 10 a více brouků na 30 sklepnutí (=větví) při násadě vyšší než 8 pupenů.

Slabý výskyt larev **mery jabloňové (*Psylla mali*)** pozorován v okrese Prachatice (Krtely, 3.4.), Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 2.4.).

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉN (RF 13 BBCH)

Tři pravé listy, listové páry nebo přesleny rozvinuty.

Líhnutí zakladatelek **mšice makové (*Aphis fabae*)** na rašících pupenech pozorováno v okrese Tábor (Tábor, 4.4.).

Pro osazení brslenů zimními vajíčky mšice makové se zjišťuje

a) celkový počet brslenů na lokalitě

b) z toho počet osazených slabě (do 5 vajíček kolem 1 pupenu)

c) z toho počet osazených silně (nad 5 vajíček kolem 1 pupenu a další vajíčka na kůře větvíček)

Brsleny s méně než 5 vajíčky na 1 keř se považují za neosazené. Prognóza slabého výskytu platí pro lokality s méně než 40 % osazených brslenů, středního výskytu s 40–60 % osazených brslenů a při osazení více než 60 % brslenů lze očekávat silný výskyt.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech